

Sygn. akt II UK 145/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Halina Kiryło

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku S. P.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.
o świadczenie rehabilitacyjne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 marca 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 28 listopada 2013 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia o
kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił apelację skarżącego wnioskodawcy S. P. od wyroku Sądu Rejonowego z 22 maja 2013 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji pozwanego z 7 maja 2013 r., odmawiającej mu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego.

Wnioskodawca jest uprawniony do emerytury wojskowej. Pozostawał w zatrudnieniu pracowniczym i powstał spór, czy ma prawo do świadczenia rehabilitacyjnego po zasiłku chorobowym. Pozwany odmówił mu tego świadczenia, wskazując, że świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury. Sądy Rejonowy i Okręgowy decyzję pozwanego uznały za prawidłową. Podstawą rozstrzygnięcia stanowił przepis art. 18 ust. 1 i ust. 7 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zgodnie z art. 18 ust. 7 *świadczenie rehabilitacyjne nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego oraz do urlopu dla poratowania zdrowia, udzielonego na podstawie odrębnych przepisów.* Sąd Okręgowy przyjął, że zwrot dotyczący „emerytury” nie jest ograniczony tylko do emerytury powszechnej (na podstawie ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). Negatywną przesłanką świadczenia rehabilitacyjnego jest również emerytura z systemu zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych. Nie ma podstaw do uprzywilejowania tych emerytów w stosunku do osób pozostających w systemie ubezpieczeń społecznych. Świadczenie rehabilitacyjne ma zapewnić środki utrzymania, nie jest więc uzasadnione przyznanie świadczenie osobie uprawnionej do emerytury.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie: 1) art. 18 ust. 7 w związku z art. 18 ust. 1 ustawy zasiłkowej z 25 czerwca 1999 r. w związku z art. 2 ust. 2 ustawy emerytalnej z 17 grudnia 1998 r. przez błędne zastosowanie i uznanie, że negatywna przesłanka przyznania świadczenia rehabilitacyjnego, o której mowa w art. 18 ust. 7 w postaci ustalonego prawa do emerytury, dotyczy wszystkich osób mających ustalone prawo do emerytury bez dokonania rozróżnienia na system zabezpieczenia i zaopatrzenia emerytalnego, z którego prawo to wynika; 2) art. 2a ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 r. o

systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 1 ust. 1 ustawy zasiłkowej z 25 czerwca 1999 r. przez uznanie, że osoba objęta ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa na zasadach określonych w ustawie z 13 października 1998 r. nie jest uprawniona do świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli ma ustalone prawo do emerytury wojskowej, w sytuacji braku takiego wyłączenia w art. 18 ust. 7 ustawy zasiłkowej z 25 czerwca 1999 r., gdyż przepis ten przewiduje jako przeszkodę do przyznania tego świadczenia uprawnienie do emerytury ustalonej w oparciu o powszechny system ubezpieczenia społecznego, a nie dotyczy emerytur ustalonych na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym;

3) art. 6 ust. 1-3 Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności wskutek stosowania wobec ubezpieczonego będącego równocześnie pracownikiem i emerytem wojskowym przepisu art. 18 ust. 7 ustawy zasiłkowej, na podstawie której to regulacji odmówiono ubezpieczonemu, jako pracownikowi, prawa do świadczenia rehabilitacyjnego pomimo spełnienia przez niego warunków do otrzymania tego świadczenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi uzasadniają jej wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Znaczenie ma wykładnia prawa materialnego. Pominięto tu dotychczasowe orzecznictwo Sądu Najwyższego na tle podobnych sporów, tj. czy emerytura wojskowa albo renta policyjna wyłączają prawo do zasiłku chorobowego oraz do świadczenia rehabilitacyjnego. Spory te rozstrzygnięto na korzyść ubezpieczonych. Powiedziano wszak, że pobieranie policyjnej renty inwalidzkiej na podstawie ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji (...) nie wyłącza prawa ubezpieczonego do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego oraz prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (wyrok z 18 stycznia 2012 r., II UK 168/11, OSNP 2012 nr 23-24, poz. 297). W kolejnym wyroku rozstrzygnięto, że pobieranie emerytury wojskowej przyznanej na podstawie ustawy z 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych

oraz ich rodzin nie stanowi okoliczności wyłączającej prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia (wyrok z 18 lutego 2013 r., II UK 196/12, OSNP 2013 nr 23-24, poz. 287). Prawo do świadczenia rehabilitacyjnego wyłączone jest tylko w tych okolicznościach, które wyczerpująco i wyraźnie określone zostały w art. 18 ust. 7 ustawy zasiłkowej z 25 czerwca 1999 r. Nie wymieniono w nim policyjnej renty inwalidzkiej przyznawanej funkcjonariuszom z funduszy publicznych, więc pobieranie tego świadczenia nie uzasadnia odmowy prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (wyrok z 19 lutego 2014 r., I UK 368/13, LEX nr 1458625).

Kierunek wykładni przyjęty przez Sąd Najwyższy jest inny niż wykładnia przyjęta przez Sądy w tej sprawie, to znaczy, że zwrot „emerytury” w ustawie zasiłkowej nie obejmuje emerytury wojskowej. Na tak szerokie ujęcie nie pozwala wykładnia literalna i systemowa. *Prima facie* może się wydawać, zwłaszcza, że ustawy są równorzędnym źródłem prawa, iż słowo „emerytury” obejmuje wszelkie emerytury. Rzecz jednak w tym, że mamy odrębność regulacji w systemie zabezpieczenia społecznego, czyli system powszechny (składkowy) i system zaopatrzeniowy (emerytur wojskowych i emerytur funkcjonariuszy). Inne są przesłanki oraz zróżnicowanie prawa do świadczeń w systemie powszechnym i wojskowym. Emeryt wojskowy może być ubezpieczony z tytułu zatrudnienia w systemie powszechnym. Korzysta z ubezpieczenia chorobowego, jednak wówczas odjęcie mu ochrony w postaci zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, dlatego że ma emeryturę wojskową, musi być wyraźne. Na tak jednoznaczne stwierdzenie nie pozwala wykładnia art. 18 ust. 7 ustawy zasiłkowej, gdyż użyte w nim pojęcie emerytury nie uwzględnia emerytury z systemu zaopatrzeniowego. Wynika to z zakresu systemu ubezpieczeń społecznych, do których należy między innymi ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenie chorobowe (art. 1 pkt 1 i 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Ubezpieczenia emerytalne w tym rozumieniu to tylko emerytury w systemie powszechnym. Potwierdza to regulacja z art. 2 ustawy emerytalnej (z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). Wyraźnie wyodrębnia obok systemu powszechnego emerytury żołnierzy zawodowych i emerytury funkcjonariuszy. Skoro te ostatnie nie są objęte regulacją powszechną,

to również słowo „emerytura” w regulacji należącej do systemu powszechnego, czyli w art. 18 ust. 7 ustawy zasiłkowej nie może obejmować emerytury wojskowej. W ocenie obecnego składu w uzasadnieniu tej tezy należy podzielić dalszą argumentację wyrażoną przez inne składy Sądu Najwyższego we wskazanych wyżej orzeczeniach.

Reasumując, emerytura wojskowa nie wyłącza prawa do świadczenia rehabilitacyjnego (art. 18 ust. 7 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa). Takie zróżnicowanie nie musi być niekonstytucyjne, zresztą wobec skargi wnioskodawcy byłby to niewłaściwy kierunek analizy. Bez wyraźnego wskazania emerytury wojskowej w art. 18 ust. 7 nieuprawnione jest zniesienie tego zróżnicowania w drodze orzecznictwa.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c.